

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

ΤΜΗΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

**ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΑ ΑΡΘΡΑ 29 ΚΑΙ 30
ΟΙ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΣΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΑΠΟ ΟΡΙΣΜΕΝΑ ΕΡΓΑ
ΝΟΜΟΙ ΤΟΥ 2018 ΕΩΣ 2023**

**ΕΡΓΟ «ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΦΩΤΟΒΟΛΤΑΪΚΟΥ ΠΑΡΚΟΥ ΙΣΧΥΟΣ 3ΜW ΤΗΣ
ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ «Υ&Κ SOLAR ENERGY LIMITED» ΣΤΟΝ ΔΗΜΟ ΓΕΡΙΟΥ ΣΤΗΝ ΕΠΑΡΧΙΑ
ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ»**

ΑΡ. ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ: ΛΕΥ/02006/2023

1. Εισαγωγή

Στα πλαίσια του περί της Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον από Ορισμένα Έργα Νόμου του 2018, και των τροποποιήσεών του, η Μελέτη Εκτίμησης Επιπτώσεων στο Περιβάλλον (ΜΕΕΠ) για το Έργο υποβλήθηκε στην Περιβαλλοντική Αρχή, με σχετική επιστολή από το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως (Αρ. Φακ. ΛΕΥ/02006/2023 και ημερομηνία 10 Ιανουαρίου 2023) για αξιολόγηση.

Με την υποβολή της πιο πάνω ΜΕΕΠ, ο κύριος του έργου προχώρησε, όπως προβλέπουν οι πιο πάνω Νόμοι, στη γνωστοποίηση σε δύο (2) ημερήσιας κυκλοφορίας εφημερίδες, για την υποβολή στην Περιβαλλοντική Αρχή εντός τριάντα (30) ημερών, απόψεων ή παραστάσεων από το κοινό αναφορικά με το περιεχόμενο της ΜΕΕΠ ή αναφορικά με τις επιπτώσεις που η εκτέλεση ή λειτουργία του έργου ενδέχεται να επιφέρει στο περιβάλλον.

Για το εν λόγω έργο, πραγματοποιήθηκε δημόσια διαβούλευση μέσω ανάρτησης της μη τεχνικής περίληψης του Προτεινόμενου Έργου (ΠΕ) η οποία περιλάμβανε και την ανάρτηση σχετικής ανακοίνωσης, στον πίνακα ανακοινώσεων του Δημαρχείου Γερίου αλλά και παράδοση αντίγραφων της ΜΕΕΠ, σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή, στο Δημαρχείο Γερίου. Επιπλέον, αναρτήθηκε σχετική ανακοίνωση στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης της συμβουλευτικής εταιρείας Ideopsis Ltd, ενώ έγιναν και οι σχετικές δημοσιεύσεις σε δυο ημερήσιες εφημερίδες για ενημέρωση του κοινού και λήψη σχολίων.

Στις 14 Μαρτίου 2024, το Τμήμα Περιβάλλοντος ζήτησε συμπληρωματικά στοιχεία για το προτεινόμενο έργο, τα οποία υποβλήθηκαν στις 2 Απριλίου 2024. Ακολούθως, η Επιτροπή Εκτίμησης Επιπτώσεων στο Περιβάλλον εξέτασε το Έργο σε συνεδρία της, στις 21 Μαΐου 2024 και με βάση τις απόψεις των μελών της Επιτροπής, την επιτόπια επίσκεψη, τις θέσεις των διαφόρων Τμημάτων και της ΜΕΕΠ, ετοιμάστηκε η παρούσα Γνωμοδότηση της Περιβαλλοντικής Αρχής.

2. Περιγραφή και χωροθέτηση του Έργου σύμφωνα με τη ΜΕΕΠ

Το προτεινόμενο έργο (ΠΕ) αφορά κατασκευή και λειτουργία φωτοβολταϊκού πάρκου δυναμικότητας 3 MW στον Δήμος Γερίου της επαρχίας Λευκωσίας, για παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας αξιοποιώντας την ηλιακή ενέργεια. Η ενέργεια που θα παράγει το ΠΕ, υπολογίζεται σύμφωνα με τη μέγιστη δυναμικότητα του, στις 4,98 GWh/έτος περίπου.

Το ΠΕ προτείνεται να αναπτυχθεί στα τεμάχια με αριθμό 496, 497, 499, 703 και 722 στο Φ/Σχ. 31/17Ε1, στον Δήμο Γερίου, της επαρχίας Λευκωσίας και δεν εμπίπτει εντός περιοχής αναδασμού. Τα τεμάχια έχουν εποχιακή γεωργική αξιοποίηση και εμπίπτουν εντός της πολεοδομικής ζώνης Γα4 – Αγροτική Ζώνη, ενώ το συνολικό εμβαδόν των τεμαχίων είναι 34.210 m². Η πρόσβαση στα τεμάχια θα γίνεται μέσω υφιστάμενου χωμάτινου δρόμου ο οποίος εφάπτεται με το βόρειο όριο των τεμαχίων 722, 497 και 496.

Στο προτεινόμενο έργο θα εγκατασταθούν 6.302 μονοκρυσταλλικά φ/β πλαίσια ισχύος 455 - 475Wp και θα τοποθετηθούν σε σειρές σε σταθερές μεταλλικές βάσεις με τη μέθοδο της πασσαλόμπτυξης. Στο έργο περιλαμβάνεται επίσης το δωμάτιο παραγωγού, διανομής και μετρητών με εμβαδόν 24,75m². Η διασύνδεση της παραγωγής των Φ/Β πλαισίων εντός του Φ/Β πάρκου έως και την έξοδο του Φ/Β πάρκου στο σημείο διασύνδεσης γίνεται με το Δίκτυο Μέσης Τάσης του Διαχειριστή Συστήματος της Διανομής της Α.Η.Κ. Η Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου με επιστολή της με ημερ. 25/11/2023, αναφέρει ότι στην περίπτωση πιθανής μελλοντικής σύνδεσης και παράλληλης λειτουργίας του Συστήματος Παραγωγής Ηλεκτρισμού, ισχύος 3MW, είναι απαραίτητη η αναβάθμιση του υφιστάμενου υποσταθμού Μεταφοράς στον οποίο θα συνδεθεί το Σύστημα Παραγωγής, ή η εγκαθίδρυση νέου υποσταθμού Μεταφοράς, καθώς και η αναβάθμιση ή/και επέκταση ή/και κατασκευή νέου υπόγειου ή/και εναέριου Δικτύου Διανομής.

Η σημερινή χρήση γης στην Άμεση Περιοχή Μελέτης (ΑΠΜ) είναι γεωργική, ενώ στην ευρύτερη περιοχή μελέτης (ΕΠΜ) εντοπίζονται οικόπεδα με σπίτια (το πιο κοντινό σε απόσταση περίπου 240 m), τεμάχια με μικρές καλλιέργειες οπωροφόρων δέντρων, χώροι αποθήκευσης υλικών οικοδομής και χωματουργικών εργασιών και Φωτοβολταϊκό Πάρκο, εγκατεστημένης ισχύος 3.57MW (σε απόσταση πέραν των 1000 m). Η πλησιέστερη κατοικία εντοπίζεται σε απόσταση 250 μέτρα προς τα νοτιοανατολικά. Η εκτιμώμενη έκταση του εδάφους που θα σφραγιστεί με την ολοκλήρωση των κατασκευαστικών εργασιών του προτεινόμενου έργου θα είναι ~ 486 m².

Το προτεινόμενο έργο βρίσκεται σε απόσταση περίπου 2.5 km από την περιοχή Natura 2000 Ειδική Ζώνη Διατήρησης -ΕΖΔ Αλυκός Ποταμός – Άγιος Σωζόμενος (CY2000002), σε απόσταση 350 m από τη Νεκρή Ζώνη και από Φυλάκιο της Εθνικής Φρουράς. Επίσης, σύμφωνα με τον χάρτη διαδρόμων-περασμάτων διέλευσης αποδημητικών άγριων πτηνών στην Κύπρο της Υπηρεσίας Θήρας και Πανίδας, η περιοχή δεν εμπίπτει σε οποιοδήποτε διάδρομο και πέρασμα αποδημητικών πτηνών. Επιπρόσθετα, στην Άμεση και Έμμεση περιοχή μελέτης υπάρχουν εφήμερα ποτάμια περιστασιακής ροής, το ένα εκ των οποίων εισχωρεί στο τεμάχιο 722. Το εν λόγω υδατόρεμα βρίσκεται στη χαμηλότερη τάξη της κλίμακας υδρογραφικού δικτύου.

Όσον αφορά τη χλωρίδα της ΑΠΜ, σύμφωνα με την ΜΕΕΠ, εντός των τεμαχίων της προτεινόμενης ανάπτυξης εντοπίστηκαν 11 είδη χλωρίδας, εκ των οποίων κανένα δεν αποτελεί είδος του Κόκκινου Βιβλίου, ενώ δεν εντοπίστηκαν ούτε τύποι οικοτόπων της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ. Εντός του τεμαχίου 703 εντοπίστηκε ένα δέντρο *Crataegus azarolus* (μοσφιλιά) πάνω στο οποίο έχει εντοπιστεί μια φωλιά που δύναται να ανήκει στο είδος *pica pica*. Όπως αναφέρεται στα συμπληρωματικά στοιχεία της ΜΕΕΠ που έχει υποβληθεί, το εν λόγω δέντρο δεν αναμένεται να επηρεαστεί μιας και εμπίπτει στην ζώνη διέλευσης περιμετρικά του πάρκου και προτείνεται να διαφυλαχθεί.

Όσον αφορά τα είδη πανίδας, εκτελέστηκαν συνολικά οκτώ (8) επιτόπιες καταγραφές πτηνοπανίδας, μεταξύ 29 Ιουνίου και 27 Σεπτεμβρίου 2023, σύμφωνα με τον οδηγό της

Υπηρεσίας Θήρας και Πανίδας. Συνολικά καταγράφηκαν 12 είδη πτηνοπανίδα, εκ των οποίων 8 είναι επιδημικά που φωλιάζουν, από τα οποία τα 3 είναι και μεταναστευτικά, τα 3 μεταναστευτικά που φωλιάζουν και 1 μεταναστευτικός επισκέπτης. Επίσης, στα είδη αυτά συμπεριλαμβάνεται το ενδημικό είδος της Κύπρου, η Σκαλιφούρτα (*Oenanthe cyprica*), που αναφέρεται στο Παράρτημα Ι της Ευρωπαϊκής Οδηγίας για τα Πτηνά (2009/147/ΕΚ).

3. Περιγραφή των περιβαλλοντικών στοιχείων που ενδέχεται να επηρεαστούν σοβαρά από το Έργο και των πιθανών επιπτώσεων που το Έργο ενδέχεται να προκαλέσει στο περιβάλλον σύμφωνα με τη ΜΕΕΠ

Πιο κάτω αναφέρονται οι κύριες δυνητικές επιπτώσεις που καταγράφηκαν στην ΜΕΕΠ, κατά τις διάφορες φάσεις του προτεινόμενου έργου:

3.1. Επιπτώσεις κατά τη φάση κατασκευής

i. Επιπτώσεις στο έδαφος

Το έδαφος εκτιμήθηκε ότι δύναται να επηρεαστεί από την αποψίλωση της υφιστάμενης βλάστησης και την αποχέρωση της καλλιεργούμενης γης, την σφράγιση εδάφους, τις χωματουργικές εργασίες, την διακίνηση βαρέων οχημάτων στο εργοτάξιο και από πιθανά περιστατικά διαρροής υλικών.

ii. Επιπτώσεις στους υδάτινους πόρους

Οι υδάτινοι πόροι και τα υδατικά στοιχεία της περιοχής εκτιμήθηκε ότι δύναται να επηρεαστούν ελάχιστα από την σφράγιση εδάφους, τυχόν μη ορθή διαχείριση αποβλήτων, πιθανά περιστατικά διαρροής υλικών (όπως καυσίμων και μηχανέλαιων) και από τις χωματουργικές εργασίες που θα εκτελεστούν στα πλαίσια της κατασκευής του προτεινόμενου έργου.

iii. Επιπτώσεις στην ποιότητα της ατμόσφαιρας

Οι κύριες δυνητικές επιπτώσεις που αναγνωρίστηκαν αναφορικά με τον επηρεασμό της ποιότητας της ατμόσφαιρας αφορούν την εκπομπή σκόνης και καυσαερίων από τη διακίνηση βαρέων οχημάτων στο εργοτάξιο, την εκτέλεση χωματουργικών εργασιών και την φόρτωση και εκφόρτωση των υλικών και πρώτων υλών.

iv. Επιπτώσεις στο ακουστικό και ανθρωπογενές περιβάλλον

Το ακουστικό περιβάλλον της περιοχής αναμένεται να επηρεαστεί από το θόρυβο και δονήσεις που εκτιμάται ότι θα παράγονται κατά τη διακίνηση βαρέων οχημάτων, την εκτέλεση χωματουργικών εργασιών, εργασιών συμπίεσης και τοποθέτησης των υλικών.

v. Επιπτώσεις στην αισθητική της περιοχής/στο φυσικό τοπίο

Οι εκτιμώμενες επιπτώσεις ως προς την αισθητική του τοπίου της επιτροπής αφορούν κυρίως κατά την εκτέλεση των χωματουργικών και κατασκευαστικών εργασιών για την υλοποίηση του προτεινόμενου έργου.

vi. Επιπτώσεις στην χλωρίδα και πανίδα/ορνιθοπανίδα

Η βιοποικιλότητα του χώρου ανάπτυξης και της άμεσα περιβάλλουσας περιοχής του προτεινόμενου έργου δύναται να επηρεαστεί από την αλλαγή χρήσης γης των τεμαχίων και την αφαίρεση βλάστησης από τον χώρο ανάπτυξης. Ενώ, κατά την εκτέλεση των χωματουργικών εργασιών και της διαμόρφωσης των τεμαχίων, πιθανώς να επηρεαστεί η πτηνοπανίδα της περιοχής λόγω της παραγωγής θορύβου και δονήσεων.

vii. Επιπτώσεις λόγω παραγωγής αποβλήτων

Εκτιμήθηκε ότι η παραγωγή αποβλήτων υγρών και στερεών, θα αφορά μικρές και εύκολα διαχειρίσιμες ποσότητες, νοουμένου ότι θα εφαρμοστούν κατάλληλα μέτρα διαχείρισης.

3.2. Επιπτώσεις κατά τη φάση λειτουργίας

i. Επιπτώσεις στο έδαφος

Σχετικές επιπτώσεις δύναται να προκύψουν από τη σφράγιση εδάφους, τον καθαρισμό και την απομάκρυνση της βλάστησης, τον καθαρισμό των φωτοβολταϊκών πλαισίων και σε περιπτώσεις μη ορθολογικής διαχείρισης των επιφανειακών απορροών όμβριων υδάτων, στις οποίες ενδέχεται να παρατηρηθούν περιστατικά διάβρωσης.

ii. Επιπτώσεις στους υδάτινους πόρους

Οι υδάτινοι πόροι και τα υδατικά στοιχεία της περιοχής εκτιμήθηκε ότι δεν πρόκειται να επηρεαστούν από την λειτουργία του έργου, όμως δύναται να υπάρχουν επιπτώσεις από την ροή των βρόχινων νερών της περιοχής ή και των νερών που θα προκύπτουν από τον καθαρισμό των πλαισίων.

iii. Επιπτώσεις στην ποιότητα της ατμόσφαιρας

Αναμένονται θετικές επιπτώσεις από τη λειτουργία του προτεινόμενου έργου λόγω μείωσης της εκπομπής αέριων ρύπων στην ατμόσφαιρα ως αποτέλεσμα της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας.

iv. Επιπτώσεις στην χλωρίδα και πανίδα/ορνιθοπανίδα

Η βιοποικιλότητα του χώρου ανάπτυξης και της άμεσα περιβάλλουσας περιοχής του προτεινόμενου έργου δύναται να επηρεαστεί κυρίως από την αφαίρεση βλάστησης (στα πλαίσια συντήρησης του προτεινόμενου έργου), και την αλλαγή χρήσης γης. Καθώς το δέντρο που εντοπίζεται εντός του χώρου του προτεινόμενου έργου θα διατηρηθεί θεωρείται ότι οι σχετικές επιπτώσεις περιορίζονται.

v. Επιπτώσεις στην αισθητική της περιοχής/στο φυσικό τοπίο

Αν και η αλλαγή της χρήσης γης θα προκαλέσει μια οπτική όχληση, η αισθητική της περιοχής του προτεινόμενου έργου δεν αναμένεται ότι θα επηρεαστεί περαιτέρω σε σχέση με τη φάση της κατασκευής. Όσον αφορά τα επίπεδα των όποιων ανακλάσεων θα προκαλούνται, δεν είναι σε επίπεδα που θα μπορούσε να προκαλέσει όχληση.

vi. Επιπτώσεις στο ακουστικό και ανθρωπογενές περιβάλλον

Δεν αναμένεται να δημιουργηθεί ακουστική όχληση κατά την περίοδο λειτουργίας του έργου.

3.3. Επιπτώσεις κατά τη φάση αποξήλωσης του έργου

Οι δυνητικές επιπτώσεις κατά την αποξήλωση του έργου, μετά το πέρας του κύκλου ζωής του αφορούν κυρίως την λειτουργία εργοταξίου για τις εργασίες αποξήλωσης και απομάκρυνσης των εγκαταστάσεων, τις εργασίες κατεδάφισης και απομάκρυνσης κτιρίων, περιφράξεων ή άλλων υποδομών που σχετίζονται με το φωτοβολταϊκό πάρκο, και την διαμόρφωση του χώρου στα πλαίσια αποκατάστασης του χώρου ανάπτυξης. Επίσης, στο πλαίσιο της αποκατάστασης, προτάθηκε όπως σε σημεία όπου παρατηρηθεί διάβρωση του εδάφους θα πρέπει να εξεταστεί το ενδεχόμενο φύτευσης κατάλληλων ειδών χλωρίδας.

4. Περιγραφή των μέτρων που προβλέπονται για να αποτραπούν, προληφθούν ή μετριαστούν επιπτώσεις στο περιβάλλον σύμφωνα με την ΜΕΕΠ

Περιληπτικά, μερικά από τα κύρια μέτρα που προτάθηκαν για αντιμετώπιση των δυνητικών επιπτώσεων που εντοπίστηκαν για την κάθε φάση του προτεινόμενου έργου, είναι:

4.1. Μέτρα για αντιμετώπιση των επιπτώσεων κατά την κατασκευή του έργου

- i. Ετοιμασία και εφαρμογή Προγράμματος Περιβαλλοντικής Παρακολούθησης
- ii. Ανάπτυξη και εφαρμογή πλάνου διαχείρισης αποβλήτων
- iii. Να γίνεται τακτική συντήρηση όλου του μηχανολογικού εξοπλισμού και των συστημάτων ελέγχου, σύμφωνα με τις υποδείξεις του κατασκευαστή
- iv. Να εφαρμόζονται πρακτικές περιορισμού της εκπομπής σκόνης στην ατμόσφαιρα
- v. Εφαρμογή ορθολογικών πρακτικών λειτουργίας μηχανημάτων, εξοπλισμού και οχημάτων
- vi. Εφαρμογή ορθολογικών πρακτικών προστασίας από τον θόρυβο
- vii. Παρακολούθηση του θορύβου, μέσω της συμμετοχής συμβούλου ακουστικής
- viii. Εφαρμογή προγράμματος εκτέλεσης κατασκευαστικών εργασιών
- ix. Ετοιμασία και εφαρμογή σχετικού Σχεδίου Ασφάλειας και Υγείας
- x. Τήρηση μέτρων ασφάλειας από τον εργολάβο του έργου
- xi. Διαφύλαξη του δέντρου *Crataegus azarolus* το οποίο εμπίπτει στη ζώνη διέλευσης περιμετρικά του προτεινόμενου έργου
- xii. Η κατασκευή να πραγματοποιείται κατά τους μήνες με ελάχιστη βροχόπτωση για αποφυγή απορροής ουσιών

4.2. Μέτρα για αντιμετώπιση των επιπτώσεων κατά την λειτουργία του έργου

- i. Ετοιμασία και εφαρμογή Προγράμματος Περιβαλλοντικής Παρακολούθησης
- ii. Να γίνει δενδροφύτευση θάμνων και τοπιοτέχνηση περιμετρικά των τεμαχίων με φυτοφράκτες
- iii. Ετοιμασία και εφαρμογή σχετικού Σχεδίου Ασφάλειας και Υγείας, και ενημέρωση και εκπαίδευση προσωπικού σε θέματα ασφάλειας και υγείας

4.3. Μέτρα για αντιμετώπιση των επιπτώσεων κατά την αποξήλωση του έργου

- i. Εκπόνηση και εφαρμογή Σχεδίου αποξήλωσης όπου θα περιγράφονται οι εργασίες και το χρονοδιάγραμμα.
- ii. Διαχωρισμός και διάθεση αποβλήτων ανά είδος για ανακύκλωση σε αδειοδοτημένες μονάδες διαχείρισης αποβλήτων.
- iii. Φύτευση κατάλληλων ειδών χλωρίδας όπου παρατηρηθεί διάβρωση

5. Ειδική Οικολογική Αξιολόγηση

Για το προτεινόμενο έργο δεν κρίθηκε αναγκαία η εκπόνηση σχετικής Μελέτης Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης, λόγω της χωροθέτησης του.

6. Θέση Περιβαλλοντικής Αρχής

Η Περιβαλλοντική Αρχή, κατά τη διαμόρφωση της θέσης της, έλαβε υπόψη τις πληροφορίες που υποβλήθηκαν με βάση το άρθρο 23 του Νόμου, τα συμπληρωματικά στοιχεία, τις θέσεις των μελών της Επιτροπής και άλλων εμπλεκόμενων Τμημάτων και Φορέων, και την επιτόπια επίσκεψη που εκτελέστηκε. Επίσης, λήφθηκε υπόψη η Γνωμάτευση της Περιβαλλοντικής Αρχής, με ημερομηνία 21.02.2022, για την Στρατηγική Μελέτη Επιπτώσεων στο Περιβάλλον σχετικά με τη Χωροθέτηση των Έργων που αξιοποιούν ΑΠΕ στον τομέα της Ηλεκτροπαραγωγής. Μετά από αξιολόγηση των πιο πάνω, η Περιβαλλοντική Αρχή δε φέρει ένσταση στην κατασκευή του έργου υπό τους όρους που αναφέρονται στο Παράρτημα Όρων, που επισυνάπτεται, και με την προϋπόθεση να τηρούνται οι προδιαγραφές λειτουργίας του κατασκευαστή, όπως και να γίνεται λεπτομερής και συνεχής έλεγχος του έργου, σύμφωνα με την περιβαλλοντική νομοθεσία.

Η Γνωμοδότηση συνοδεύεται από Συνοπτικό Σημείωμα της Περιβαλλοντικής Αρχής για τον τρόπο και στο βαθμό στον οποίο ενσωματώθηκαν ή έτυχαν διαφορετικού χειρισμού τα αποτελέσματα των διαβουλεύσεων, όπως αναφέρεται στο Συνοπτικό Σημείωμα, που επισυνάπτεται.

Η Γνωμοδότηση έχει διάρκεια ισχύος όσο και η ισχύς της πολεοδομικής ή άλλης άδειας, νοουμένου ότι, στο διάστημα που μεσολαβεί, δεν επέρχεται μεταβολή των δεδομένων βάσει των οποίων αυτή εκδόθηκε.

Εβελίνα Θεμιστοκλέους
για Αν. Διεύτρια Τμήματος Περιβάλλοντος
Περιβαλλοντική Αρχή
Αρ. Φακ. 02.10.011.005.001.247
24 Ιουλίου 2024

ΣΥΝΟΠΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 29(3)

ΕΡΓΟ «ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΦΩΤΟΒΟΛΤΑΪΚΟΥ ΠΑΡΚΟΥ ΙΣΧΥΟΣ 3ΜW ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ «Υ&Κ SOLAR ENERGY LIMITED» ΣΤΟΝ ΔΗΜΟ ΓΕΡΙΟΥ ΣΤΗΝ ΕΠΑΡΧΙΑ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ»

ΑΡ. ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ: ΛΕΥ/02006/2023

Στο πλαίσιο της αξιολόγησης του έργου και της Μελέτης του, οι απόψεις των Τμημάτων / Υπηρεσιών / Φορέων που απαρτίζουν την Επιτροπή Εκτίμησης Επιπτώσεων στο Περιβάλλον εκφράστηκαν κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης της Επιτροπής.

Αξίζει να αναφερθεί ότι η Υπηρεσία Θήρας και Πανίδας εξέφρασε τις απόψεις της γραπτά, μέσω ηλεκτρονικού μηνύματος ημερομηνίας 21 Μαΐου 2024, λόγω του ότι δεν θα ήταν δυνατή η παρουσία του εκπροσώπου τους στην συνεδρίαση της Επιτροπής. Συγκεκριμένα αναφέρεται ότι η Υπηρεσία Θήρας και Πανίδας δε φέρει ένταση στο προτεινόμενο έργο (ΠΕ). Σημαντικό επίσης είναι να αναφερθεί ότι το Υπουργείο Άμυνας με επιστολή του ημερομηνίας 17 Οκτωβρίου 2023 γνωστοποίησε το ότι συμφωνεί με την κατασκευή του προτεινόμενου έργου, μιας και δεν επηρεάζει την επιχειρησιακή σχεδίαση της Εθνικής Φρουράς.

Σε συνέχεια εξέτασης των συμπληρωματικών στοιχείων που υποβλήθηκαν από τους μελετητές, η Αρχή Ηλεκτρισμού εξέφρασε τις απόψεις της σχετικά με τη σύνδεση του προτεινόμενου έργου με το δίκτυο, μέσω επιστολής, με ημερομηνία 25 Νοεμβρίου 2023. Συγκεκριμένα, αναφέρει ότι στην περίπτωση της πιθανής μελλοντικής σύνδεσης και παράλληλης λειτουργίας του προτεινόμενου έργου με το Δίκτυο Μεταφοράς και Διανομής είναι απαραίτητη η αναβάθμιση του υφιστάμενου υποσταθμού Μεταφοράς στον οποίο θα συνδεθεί το ΠΕ ή η εγκαθίδρυση νέου υποσταθμού Μεταφοράς, καθώς και η αναβάθμιση ή/και κατασκευή νέας αναχώρησης υπόγειου ή/και εναέριου Δικτύου Διανομής.

Επίσης, στο πλαίσιο της διαβούλευσης που έγινε για το έργο και την Μελέτη του, δεν υποβλήθηκαν στο Τμήμα Περιβάλλοντος απόψεις ή παραστάσεις από το κοινό εντός του προκαθορισμένου διαστήματος τριάντα (30) ημερών από τη δημοσίευση της σχετικής Γνωστοποίησης σε δύο (2) εφημερίδες ημερήσιας κυκλοφορίας.

ΤΜΗΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
Ιούλιος, 2024

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΟΡΩΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΑΡΧΗΣ

ΜΕΕΠ για την κατασκευή και λειτουργία Φωτοβολταϊκού πάρκου ισχύος 3MW, ιδιοκτησία της εταιρείας «Y&K SOLAR ENERGY LIMITED», στον Δήμο Γερίου, στην επαρχία Λευκωσίας

Αρ. Πολεοδομικής Αίτησης: ΛΕΥ/02006/2023

ΟΡΟΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΑΡΧΗΣ

ΕΝΟΤΗΤΑ Α: ΓΕΝΙΚΟΙ ΟΡΟΙ

---

1. Ο κύριος του έργου φέρει ακέραιη την ευθύνη για την τήρηση των περιβαλλοντικών όρων, μέτρων και περιορισμών που επιβάλλονται με την παρούσα Γνωμοδότηση.
2. Ο κύριος του έργου δεν απαλλάσσεται από την υποχρέωση τήρησης διατάξεων της κείμενης περιβαλλοντικής νομοθεσίας, ανεξαρτήτως από την ύπαρξη σχετικής ρητής αναφοράς στους περιβαλλοντικούς όρους του έργου.
3. Σε περίπτωση που κριθεί αναγκαίο, το Τμήμα Περιβάλλοντος θα μπορεί να επιβάλει νέους περιβαλλοντικούς όρους για την προστασία του περιβάλλοντος, οι οποίοι θα είναι άμεσα εφαρμόσιμοι από τον κύριο του έργου, χωρίς την υποχρέωση για οποιαδήποτε αποζημίωση από την Κυπριακή Δημοκρατία.
4. Όλες οι εργασίες ανέγερσης και λειτουργίας του έργου να συμμορφώνονται με τους σχετικούς με την προστασία του περιβάλλοντος νόμους, κανονισμούς, διατάγματα και τροποποιήσεις που διέπουν αυτούς όπως αυτοί εκάστοτε τροποποιούνται ή και αντικαθίστανται.
5. Απαγορεύεται η διάθεση στο έδαφος ή/και το υπέδαφος ή στα νερά ουσιών που ρυπαίνουν ή ενδέχεται να ρυπάνουν τα υπόγεια ή/και τα επιφανειακά νερά ή/και το έδαφος, σύμφωνα με τις πρόνοιες του περί Ελέγχου της Ρύπανσης των Νερών Νόμου του 2002, και των τροποποιήσεών του, εκτός εάν η απόρριψη γίνεται σύμφωνα με Άδεια Απόρριψης Αποβλήτων που παραχωρείται από τον Υπουργό Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος
6. Απαγορεύεται αυστηρά η καύση αποβλήτων ή άλλων ουσιών ή αντικειμένων.
7. Κατά τη διάρκεια της κατασκευής και λειτουργίας του έργου να τηρούνται οι πρόνοιες των περί Αποβλήτων Νόμων του 2011 έως 2022. Στο πλαίσιο αυτό, όλα τα απόβλητα που θα προκύπτουν, κατά σειρά προτεραιότητας, να προετοιμάζονται για εκ νέου χρήση, ανακύκλωση, ανάκτηση ή, όταν αυτό είναι τεχνικά και οικονομικά αδύνατο, να διατίθενται με τρόπο που να αποφεύγονται ή να μειώνονται οι επιπτώσεις στο έδαφος και τα νερά.
8. Απαγορεύεται η ανεξέλεγκτη απόρριψη στερεών ή/και υγρών αποβλήτων ή άλλων αντικειμένων στο χώρο εντός της εγκατάστασης και γύρω από αυτή.
9. Να υπάρχει εύκολη πρόσβαση σε όλα τα σημεία του έργου για τις περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης.
10. Να χρησιμοποιείται μόνο το υφιστάμενο οδικό δίκτυο για την εξυπηρέτηση των αναγκών κατασκευής, λειτουργίας και αποξήλωσης του έργου.

11. Ο κύριος του έργου να ενημερώνει το Διευθυντή του Τμήματος Περιβάλλοντος σε περίπτωση ατυχήματος ή παρατήρησης αμέλειας.
12. Να ετοιμαστεί κατάλληλο πρόγραμμα για σωστή ενημέρωση και εκπαίδευση του προσωπικού, ώστε να διασφαλιστεί η σωστή εφαρμογή των περιβαλλοντικών όρων της παρούσας Γνωμοδότησης κατά το στάδιο κατασκευής και λειτουργίας του έργου.
13. Σε περίπτωση ουσιώδους επέκτασης ή τροποποίησης του έργου, ο κύριος του έργου να διαβουλευτεί με το Τμήμα Περιβάλλοντος, ώστε να αξιολογηθεί κατά πόσο οι τροποποιήσεις εμπίπτουν στους περί Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον από Ορισμένα Έργα Νόμους του 2018 έως 2023.
14. Η προτεινόμενη σύνδεση του έργου με το δίκτυο μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας να υποβληθεί για αξιολόγηση από την Περιβαλλοντική Αρχή βάσει των προνοιών του περί της Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον από Ορισμένα Έργα Νόμου του 2018 [Ν. 127(Ι)/2018], όταν ολοκληρωθούν οι σχετικές μελέτες/ σχεδιασμοί από τον Ιδιοκτήτη Συστήματος Μεταφοράς. **Ο όρος αυτός είναι ουσιώδης.**
15. Μετά την έκδοση των απαιτούμενων αδειών (πολεοδομική άδεια, άδεια οικοδομής, κ.ά.) και την λειτουργία της εγκατάστασης, αν παρατηρηθούν επιπρόσθετα περιβαλλοντικά ζητήματα λόγω κατασκευής ή/και λειτουργίας της προτεινόμενης ανάπτυξης που δεν καλύπτονται από τους όρους της παρούσας Γνωμοδότησης, ο κύριος του έργου να επανέλθει για επαναξιολόγηση των επιπτώσεων.

ΕΝΟΤΗΤΑ Β: ΟΡΟΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

---

1. Ο επιβλέπων μηχανικός να έχει την ευθύνη παρακολούθησης υλοποίησης του ολοκληρωμένου σχεδίου διαχείρισης των Α.Κ.Κ., σύμφωνα με τον Κανονισμό του 2023 (Κ.Δ.Π. 112/2023).
2. Ο εργολάβος που θα αναλάβει το έργο να συμμετέχει σε αδειοδοτημένο Συλλογικό Σύστημα Διαχείρισης Α.Κ.Κ [Κανονισμός 7, Παράγραφος (2α και 2β)], ή να διατηρεί και λειτουργεί αδειοδοτημένο Ατομικό Σύστημα Διαχείρισης Αποβλήτων από Εκσκαφές, Κατασκευές και Κατεδαφίσεις (Α.Κ.Κ), που εκδίδεται δυνάμει των περί Αποβλήτων Νόμων 2011-2022 και Κανονισμών Κ.Δ.Π. 159/2011 και τον εκάστοτε τροποποιήσεων τους.
3. Στην περίπτωση που ο εργολάβος θα διαχειριστεί ο ίδιος κάποια από τα μη επικίνδυνα απόβλητα, να κατέχει εν ισχύ Άδεια Διαχείρισης Αποβλήτων ή Πιστοποιητικό Καταχώρησης στο Αρχείο Διαχειριστών Αποβλήτων, που εκδόθηκαν δυνάμει του περί Αποβλήτων Νόμου του 2011 [185(Ι)/2011]) και τον εκάστοτε τροποποιήσεων του, για συλλογή και μεταφορά ή/και την επεξεργασία των κατηγοριών αποβλήτων που θα προκύψουν από τις δραστηριότητες που διενεργούνται για την ολοκλήρωση των προνοιών του έργου.
4. Σε περίπτωση που δε θα τα διαχειριστεί ο ίδιος υποχρεούται να παραδίδει τα απόβλητα σε Αδειοδοτημένους Φορείς ή Κατόχους Πιστοποιητικού ή να στηριχθεί στις δυνατότητες άλλου Φορέα που κατέχει τα πιο πάνω προαπαιτούμενα, για τη συλλογή και μεταφορά των κατηγοριών αποβλήτων που θα προκύψουν.
5. Ο εργολάβος να υπογράφει το σχετικό Έντυπο Αναγνώρισης και Παρακολούθησης (Κ.Δ.Π. 31/2016) σε κάθε παράδοση και να απαιτεί αντίγραφο του Συλλέκτη-Μεταφορέα από την εργο που παρέλαβε τα απόβλητα. Τα αντίγραφα θα πρέπει να τηρούνται ως αποδεικτικά

στοιχεία της ορθής διαχείρισης των αποβλήτων και να αποστέλλονται στον Διευθυντή του Τμήματος Περιβάλλοντος με την ολοκλήρωση του έργου ή όποτε τους ζητηθούν.

6. Οι ποσότητες μπαζών / υλικών εκσκαφής που θα προκύψουν από το έργο να γίνει προσπάθεια να επαναχρησιμοποιηθούν για επιχωματώσεις στο έργο στο μέγιστο δυνατό βαθμό και να καταβληθεί προσπάθεια επίτευξης μηδενικού χωματοουργικού ισοζυγίου κατά τη διάρκεια των χωματοουργικών εργασιών της φάσης κατασκευής του έργου. Τυχόν περίσσεια μπαζών που πιθανόν να προκύψει να τύχει διαχείρισης σύμφωνα με τον περί Αποβλήτων Νόμος και των τροποποιήσεών του.
7. Οι εργασίες και η αποθήκευση υλικών να περιορίζονται αποκλειστικά εντός των τεμαχίων χωροθέτησης του έργου. Να μην γίνει καμιά επέμβαση στον περιβάλλοντα χώρο.
8. Να γίνει κατάλληλη διευθέτηση των χώρων αποθήκευσης αδρανών υλικών σε θέσεις όπου δεν θα επηρεάζουν αρνητικά την επιφανειακή απορροή και τη βλάστηση, εντός της περιμετρικής περίφραξης. Στους χώρους αποθήκευσης αδρανών να χρησιμοποιούνται μέσα όπως προστατευτικές τάφρους ή άλλα ώστε να αποφεύγεται η διασπορά στερεών σωματιδίων.
9. Το εργοτάξιο να περιφραχθεί με κατάλληλη περίφραξη, η οποία να είναι φιλική προς το περιβάλλον. Η περίφραξη να μην στερεωθεί στο έδαφος με μπετόν και να επιτρέπει στην πανίδα της περιοχής να εισέρχεται και να εξέρχεται ελεύθερα. **Ο όρος αυτός είναι ουσιώδης.**
10. Κατά τον σχεδιασμό της εγκατάστασης να ληφθεί υπόψη η αποφυγή πιθανών αντανάκλασεων και ενοχλήσεων σε περίοικους ή και διερχομένους τόσο στο άμεσο εγγύς περιβάλλοντα χώρο, όσο και σε μακρινές αποστάσεις.
11. Να ετοιμαστεί Διαχειριστικό Σχέδιο εργοταξίου που θα εφαρμόζεται κατά την κατασκευή του έργου. Το εν λόγω σχέδιο να προβλέπει την ορθολογική διαχείριση του εργοταξίου (περιλαμβανομένης και της συλλογής και διάθεσης/απόρριψης αποβλήτων, μεταχειρισμένων μηχανέλαιων, άχρηστων υλικών, αποβλήτων από εκσκαφές, κλπ.) η οποία να φαίνεται μέσα από χωροθετικά σχέδια, στα οποία να φαίνονται ευκρινώς οι διάφοροι χώροι, όπως ο χώρος για την ασφαλή αποθήκευση καυσίμων και χημικών, οι υγειονομικές διευκολύνσεις, οι διαδρομές διακίνησης των βαρέων και άλλων οχημάτων, κλπ. Επίσης, στα χωροθετικά σχέδια οργάνωσης εργοταξίου να παρουσιάζονται ξεχωριστά ο χώρος προσωρινής αποθήκευσης των πρώτων υλών και αποβλήτων, των επικίνδυνων αποβλήτων, τα γραφεία και οι χώροι στάθμευσης.
12. Να λαμβάνονται όλα τα απαραίτητα μέτρα ασφαλείας τόσο για την προστασία των εργαζομένων, όσο και του κοινού (π.χ. σήμανση, κιγκλιδώματα εκατέρωθεν των εκσκαφών, κλπ.).
13. Όλα τα οικοδομικά υλικά να αποθηκεύονται σε περιφραγμένο χώρο, η δε έκταση που θα χρησιμοποιηθεί, να καθαρισθεί μετά το πέρας των εργασιών και, αν είναι δυνατό, να επαναφερθεί στην αρχική της κατάσταση.
14. Στους χώρους του εργοταξίου να υπάρχουν απορροφητικά υλικά (π.χ. πριονίδι, άμμος) σε επαρκείς ποσότητες ώστε να μπορούν να συγκρατούνται καύσιμα και λιπαντικά σε περίπτωση διαρροής τους. Μετά τη χρήση τους τα απορροφητικά υλικά να συλλέγονται και

να διατίθενται σε αδειοδοτημένο φορέα διαχείρισης με βάση τις πρόνοιες των περί Αποβλήτων Νόμων του 2011 έως 2022.

15. Υγρά τα οποία είναι αποθηκευμένα στο εργοτάξιο (π.χ. μη χρησιμοποιημένα μηχανέλαια, καύσιμα, κλπ.) και που θα μπορούσαν να διαρρεύσουν στο περιβάλλον, να φυλάσσονται σε κατάλληλα δοχεία.
16. Να καταρτιστεί Σχέδιο Έκτακτης Ανάγκης το οποίο να εφαρμόζεται, κατά τη διάρκεια των εργασιών υλοποίησης του έργου, σε περίπτωση ατυχήματος, διαρροής ουσιών (ειδικά επικίνδυνων) στο έδαφος, φωτιάς, έκρηξης, πυρκαγιάς, πλημμύρας, σεισμού και τραυματισμού προσώπου. Σε τέτοιες περιπτώσεις να ειδοποιούνται αμέσως οι εκάστοτε αρμόδιες αρχές.
17. Να χρησιμοποιηθεί το υφιστάμενο οδικό δίκτυο της περιοχής. Να μην γίνει καμία αναβάθμιση του οδικού δικτύου (π.χ. ασφαλτόστρωση ή διαπλάτυνση).
18. Όλα τα μηχανήματα που θα χρησιμοποιηθούν κατά τη διάρκεια της διαμόρφωσης του χώρου του έργου να συντηρούνται ορθά, σε τακτικά χρονικά διαστήματα και να μην παρουσιάζουν οποιεσδήποτε διαρροές καυσίμων, μηχανέλαιων.
19. Η εγκατάσταση των φωτοβολταϊκών πλαισίων να προσαρμόζεται στο ανάγλυφο της περιοχής.
20. Να διασφαλιστεί ότι οι υφιστάμενες παλλούρες και το δέντρο *Crataegus azarolus* (μοσφιλιά) δεν θα αποκοπούν. **Ο όρος αυτός είναι ουσιώδης.**
21. Να γίνει φύτευση περιμετρικά του χώρου του έργου, καθ' όλο το μήκος του χώρου που θα περιφραχθεί, με τοπικά δέντρα ή/και θάμνους, με την καθοδήγηση του Τμήματος Δασών. Το ύψος των φυτών να μην εμποδίζει την απόδοση των φωτοβολταϊκών πλαισίων. Στην τοπιοτέχνηση του χώρου να χρησιμοποιηθούν ιθαγενή, τοπικά και αυτοφυή είδη. Κατά μήκος της περίφραξης στο βόρειο άκρο του χώρου ανάπτυξης δύναται να φυτευτούν και ψηλότερα είδη, εφόσον δεν θα επηρεάζεται η απόδοση των φωτοβολταϊκών πλαισίων.
22. Να μην γίνεται χρήση οποιονδήποτε εντομοκτόνων ή παρασιτοκτόνων στην περιοχή όπου θα εγκατασταθεί το έργο ή στην ευρύτερη περιοχή.
23. Για τις υγειονομικές ανάγκες του προσωπικού των εργοταξίων να τοποθετηθούν χημικές τουαλέτες εντός των χώρων των τεμαχίων του έργου. Τα υγρά απόβλητα από τις χημικές τουαλέτες να παραδίδονται σε αδειοδοτημένους φορείς συλλογής και μεταφοράς, σύμφωνα με τους περί Αποβλήτων Νόμους του 2011 μέχρι 2022, όπως αυτός εκάστοτε τροποποιείται ή αντικαθίσταται.
24. Κατά τη διάρκεια κατασκευής του έργου να λαμβάνονται όλα τα απαραίτητα μέτρα για ελαχιστοποίηση και καταστολή της σκόνης. Για την ελαχιστοποίηση των επιπτώσεων από τη δημιουργία σκόνης προτείνονται τα πιο κάτω μέτρα, όπως:
  - i. Όλοι οι χώροι και οι οδικές προσβάσεις που θα χρησιμοποιούνται από οχήματα να διαμορφωθούν κατάλληλα και να επιστρωθούν με υλικά που θα περιορίζουν την εκπομπή σκόνης στην ατμόσφαιρα, εάν απαιτηθεί.
  - ii. Να καταρτιστεί κατάλληλο σχέδιο δρομολογίων οχημάτων ώστε αυτά να ελαχιστοποιηθούν με στόχο την κατά το δυνατό μικρότερη έκλυση αέριων ρύπων και σκόνης.

- iii. Τα οχήματα μεταφοράς να διατηρούν χαμηλές ταχύτητες κίνησης (~10 km/h) στους χωμάτινους δρόμους.
- iv. Κατά τη μεταφορά χύδην υλικών από/προς το εργοτάξιο να αποφεύγεται η υπερπλήρωση των φορτηγών οχημάτων μεταφοράς και το φορτίο να είναι σκεπασμένο.
- v. Να γίνεται διαβροχή όταν και όπου απαιτείται και ιδιαίτερα στους χώρους όπου διεξάγονται χωματουργικές εργασίες και στους διαδρόμους κίνησης των οχημάτων του εργοταξίου.
- vi. Όταν απαιτείται, να γίνεται διαβροχή των χώρων αποθήκευσης αδρανών υλικών για την αποφυγή έκλυσης/εκπομπής σκόνης και εφόσον επικρατεί άνεμος ισχυρότερος των 4 Beaufort, να καλύπτονται οι σωροί με φύλλα πλαστικού.
- vii. Οι χωματουργικές εργασίες να αποφεύγονται κατά τη διάρκεια έντονων βροχοπτώσεων για τον περιορισμό τυχόν επιφανειακών απορροών επιβαρυμένων με αιωρούμενα σωματίδια.
- viii. Να μειωθεί κατά το δυνατόν των αποθέσεων/αποσπάσεων υλικών σε/από σωρούς και η εναπόθεση/απόσπασση υλικών σε και από σωρούς να πραγματοποιείται από το ελάχιστο δυνατό ύψος έτσι ώστε να αποφεύγεται η δημιουργία κονιορτού.
- ix. Κανένα όχημα μεταφοράς, σκάφος ή κάδος τοποθέτησης αδρανών υλικών να περιέχει υλικό μετά το πέρας των ημερήσιων εργασιών.
- x. Οι εξατμίσεις όλων των μηχανημάτων να είναι στραμμένες μακριά από το έδαφος

25. Να ληφθούν όλα τα δυνατά μέτρα ελαχιστοποίησης του θορύβου, όπως:

- i. Χρήση νέων μοντέλων μηχανημάτων και οχημάτων του εργοταξίου.
- ii. Τακτική συντήρηση και λειτουργία όλων των μηχανημάτων/οχημάτων του εργοταξίου.
- iii. Χρησιμοποίηση αντιδονητικών βάσεων και αποσβεστών στα πλαίσια των μηχανών.
- iv. Χρήση σιγαστήρων και πλευρικών παραπετασμάτων, όπου είναι εφικτό.
- v. Τήρηση του ωραρίου εργασίας. Οι θορυβώδεις εργασίες να γίνονται κατά τη διάρκεια κανονικών ωρών εργασίας και όχι Σάββατο και Κυριακή ή αργίες, για αποφυγή πρόκλησης όχλησης.
- vi. Να γίνεται σωστός προγραμματισμός των κατασκευαστικών εργασιών ώστε να αποφεύγεται, κατά το δυνατόν, η συγκέντρωση και η ταυτόχρονη λειτουργία πολλών μηχανημάτων στο εργοτάξιο.
- vii. Να τηρείται κατάλληλο πρόγραμμα δρομολογίων των βαρέων οχημάτων του εργοταξίου για την ελαχιστοποίηση αυτών, με σκοπό την κατά το δυνατό λιγότερη όχληση από την εκπομπή περιβαλλοντικού θορύβου.

26. Το επιφανειακό έδαφος να διατηρηθεί και να παραμείνει ασφράγιστο και ασυμπίεστο ώστε να διατηρείται η φυσική χαμηλή βλάστηση και να προστατεύεται το έδαφος από διάβρωση καθώς και για να μπορεί να απορροφά τα όμβρια ύδατα ώστε να μην αυξηθεί ο κίνδυνος πλημμύρας στην περιοχή.

27. Ο Κύριος του Έργου έχει υποχρέωση να αποκαταστήσει τον περιβάλλοντα χώρο μετά την εκτέλεση των κατασκευαστικών έργων και γενικά να μεριμνήσει για την καθαριότητα του.

28. Σε περίπτωση ανεύρεσης αρχαιοτήτων στη διάρκεια των κατασκευαστικών εργασιών του έργου, αυτές να διακοπούν άμεσα και να ειδοποιηθεί το Τμήμα Αρχαιοτήτων για να προβεί στη δέουσα αρχαιολογική έρευνα, σύμφωνα με τις πρόνοιες του Περί Αρχαιοτήτων Νόμου (ΚΕΦ.31). **Ο όρος αυτός είναι Ουσιώδης.**

ΕΝΟΤΗΤΑ Γ: ΟΡΟΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

---

1. Να τοποθετηθεί κατάλληλη σήμανση και να απαγορεύεται η είσοδος σε οποιοδήποτε μη εξουσιοδοτημένο άτομο.
2. Εάν εγκατασταθεί εξωτερικός φωτισμός, να σχεδιαστεί με τρόπο που να αποφεύγονται οι αντανάκλασεις και οι οχλήσεις σε γειτονικές ιδιοκτησίες και η διάχυση φωτός προς τα πάνω. Επίσης, να μην χρησιμοποιείται φωτισμός κατά τις βραδινές ώρες εκτός σε έκτακτες περιπτώσεις.
3. Να υπάρχει ετοιμότητα εκ μέρους του κύριου του έργου, ο οποίος σε συνεργασία με την Πυροσβεστική Υπηρεσία να λάβει τα κατάλληλα μέτρα (π.χ. αποψίλωση ξηράς βλάστησης κ.λπ.), συμπεριλαμβανομένης της εγκατάστασης υποδομής αντικεραυνικής προστασίας, και να προμηθευτεί τον απαιτούμενο πυροσβεστικό εξοπλισμό (πυροσβεστήρες κ.λπ.) για αντιμετώπιση πυρκαγιάς, έκρηξης και άλλων έκτακτων περιστατικών που δύναται να επηρεάσουν το ανθρωπογενές και το φυσικό περιβάλλον.
4. Το καθάρισμα των αγριόχορτων και απομάκρυνση να γίνεται μεταξύ Μαΐου και Ιουνίου.
5. Για την καταπολέμηση των αγριόχορτων να προτιμούνται μηχανικά μέσα. Σε περίπτωση όπου αυτό δεν είναι εφικτό, η όποια χρήση σκευασμάτων ζιζανιοκτόνων να συμμορφώνεται με τις πρόνοιες του περί Φυτοπροστατευτικών Προϊόντων Νόμου του 2011, και των τροποποιήσεών του, καθώς και με Το Εθνικό Σχέδιο Δράσης (ΚΔΠ 93/2018).
6. Να αποφεύγεται η χρήση χημικών καθαριστικών για τα πλαίσια.
7. Για οποιαδήποτε απόβλητα που προκύπτουν από τη λειτουργία και συντήρηση του εξοπλισμού, ο κύριος του έργου έχει υποχρέωση να τα παραδίδει σε αδειοδοτημένο διαχειριστή σύμφωνα επίσης, με τους Περί Αποβλήτων Νόμους του 2011 έως 2022.
8. Να ελέγχεται τακτικά η καλή λειτουργική κατάσταση του έργου. Ο κύριος του έργου να επιλαμβάνεται άμεσα των όποιων βλαβών, ιδιαίτερα όταν προκύπτει ρύπανση του περιβάλλοντος. Στις περιπτώσεις αυτές να ενημερώνεται το Τμήμα Περιβάλλοντος.
9. Ο κύριος του έργου είναι υπεύθυνος για την ετοιμασία και εφαρμογή Προγράμματος Περιβαλλοντικής Παρακολούθησης.
10. Πριν από την εκτέλεση εργασιών συντήρησης του έργου, να προηγείται έλεγχος στον εξοπλισμό του για τυχόν ύπαρξη φωλιών ειδών πανίδας, έτσι ώστε να αποφεύγεται η καταστροφή τους.
11. Να γίνεται καταγραφή τυχόν θανάτων πτηνών και άλλων ειδών και να γίνεται ενημέρωση της Υπηρεσίας Θήρας και Πανίδας, για εφαρμογή μέτρων όπου καταστεί απαραίτητο.
12. Τα απόβλητα ηλεκτρικού χαρακτήρα και ηλεκτρονικού εξοπλισμού που πιθανόν να προκύπτουν κατά τις περιόδους συντήρησης ή βλαβών, να παραδίδονται σε αδειοδοτημένους φορείς διαχείρισης σύμφωνα με τους περί Αποβλήτων Νόμους του 2011 έως 2022 και να ακολουθούνται οι πρόνοιες των περί Στερεών και Επικίνδυνων Αποβλήτων (Απόβλητα Ηλεκτρικού και Ηλεκτρονικού Εξοπλισμού) Κανονισμών του 2004 (Κ.Δ.Π. 668/2004).

13. Η συντήρηση των πλαισίων να γίνεται πριν ή μετά την περίοδο φωλεοποίησης ειδών πτηνοπανίδας (Μάρτιος – Ιούνιος) για την ελαχιστοποίηση της δυνητικής ενόχλησης στα είδη.

ΕΝΟΤΗΤΑ Δ: ΟΡΟΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΞΗΛΩΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

---

1. Η αποξήλωση του έργου να γίνεται με βάση το εκάστοτε ισχύον νομικό πλαίσιο.
2. Ο κύριος του έργου υποχρεούται με τον τερματισμό της λειτουργίας του να διασφαλίσει ότι θα αποκαταστήσει κάθε ζημιά που ενδεχομένως έχει προκληθεί στο περιβάλλον, και το φυσικό περιβάλλον με τη διαμόρφωση και ένταξη του χώρου των εγκαταστάσεων στο περιβάλλον ώστε να επιτυγχάνεται η αναβάθμιση διατήρηση του τοπίου.
3. Να διασφαλιστεί ότι οι εργασίες αποξήλωσης θα περιοριστούν στον χώρο του έργου, χωρίς να γίνει καμία επέμβαση στον περιβάλλοντα χώρο.
4. Κατά τη διάρκεια των εργασιών αποξήλωσης να τηρούνται οι πρόνοιες των περί Αποβλήτων Νόμων, όπως αυτοί τροποποιούνται ή αντικαθίστανται. Στο πλαίσιο αυτό, όλα τα απόβλητα που θα προκύπτουν, κατά σειρά προτεραιότητας, να προετοιμάζονται για εκ νέου χρήση, ανακύκλωση, ανάκτηση ή, όταν αυτό είναι τεχνικά και οικονομικά αδύνατο, να διατίθενται με τρόπο που να αποφεύγονται ή να μειώνονται οι επιπτώσεις στο έδαφος και τα νερά.

ΤΜΗΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Ιούλιος 2024